

สมรศรี คำตรง ชมพูนุช จิตติถาวร สุวารี นามวงศ์ และวรัชต์ มัชยมนุรุษ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการ การท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน

Tourist's Aspect to the Potential of Tourism Attractions and Tourism Management of Bang Saen Beach

สมรศรี คำตรง (Samornsri Khamtrong)¹, ชมพูนุช จิตติถาวร (Chompunuch Jittithavorn)²,
สุวารี นามวงศ์ (Ann Suwaree Ashton)³ และวรัชต์ มัชยมนุรุษ (Warach Madhyamapurush)⁴

¹นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

Student of Doctoral Program in Tourism and Hotel Management, College of Management,
University of Phayao

²ดร., อาจารย์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและโรงแรม วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา

Dr., Lecturer in Program in Tourism and Hotel Management, College of Management,

University of Phayao

³รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ
คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Associate Professor in Program in Integrated Tourism and Hospitality Management, Graduate School of
Tourism Management, National Institute of Development Administration

⁴ดร., อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Dr., Lecturer in Program in Tourism, School of Business and Communication Arts,

University of Phayao, Phayao

E-mail: sakham@rpu.ac.th

Received: 7 April 2021

Revised: 1 July 2021

Accepted: 14 July 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว พบว่ามีศักยภาพด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านแหล่งท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
2. การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรกพบว่า การส่งเสริมนักท่องเที่ยวให้ช่วยรักษาความสะอาดของชายหาดมากที่สุด รองลงมาคือ มีการส่งเสริมการอุดหนุนผู้ค้าบริเวณชายหาด และมีการรณรงค์เรื่องการดูแลความสะอาดต่อเนื่อง
3. การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนปัจจัยด้านมีการจ้างงานคนในท้องถิ่นผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาด และนักท่องเที่ยวมีช่องทางติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานท้องถิ่นได้ ส่งผลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวม ดังสมการ

$$Y_{tot} = 0.910 + 0.133X_2 + 0.130X_5 + 0.120X_{10}$$

คำสำคัญ: ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว, การจัดการการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวชายหาดบางแสน

Abstract

The objectives of the research on tourist's aspect to the potential of tourism attractions and tourism management of Bang Saen Beach were 1) study the potential of Bang Saen Beach attraction from the tourist's aspect, 2) study the management potential of Bang Saen Beach based on the tourist's aspect, and 3) investigate the impact of tourism management of Bang Saen Beach on the attraction's potential. A questionnaire was used as the research tool to collect data from 400 tourists. The statistics used to analyze

the collected data included frequency, mean, and standard deviation. Stepwise multiple regression analysis with a statistical significance .05 was applied to test the research hypothesis.

Research results illustrated that:

1. The greatest potential of Bang Saen Beach was the access to tourist attractions, followed by tourism activities and accommodation.
2. Regarding the management potential of Bang Saen Beach, the tourists viewed that they helped keep the place clean, supported the beach-front shops, and promoted a cleanness campaign.
3. Tourism management of Bang Saen Beach in local employment, the beach-front shops helped keep the place clean and tourists had channels to communicate with local authorities impacted the potential of tourist attractions. As shown in the equation;

$$Y_{tot} = 0.910 + 0.133X_2 + 0.130X_5 + 0.120X_{10}$$

Keywords: Potential of tourism attractions, Tourism management, Bang Saen beach tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่อาศัยสิ่งแวดล้อมเป็นต้นทุนในการดำเนินกิจกรรม หากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรเกิดขึ้น จะถือว่าเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายขั้นรุนแรง สาเหตุของความเสื่อมโทรมเกิดได้จากการที่มีนักท่องเที่ยวมากเกินไป ก่อให้เกิดความเสียหาย สาธารณูปโภค การขยายตัวไม่ทันของชุมชนท้องถิ่นต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว การบริหารจัดการที่ขาดทั้งปริมาณและคุณภาพ รวมไปถึงการขยายตัวของภาคเอกชนที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว (สมบัติ กาญจนกิจ, 2557) ผลกระทบทางด้านลบที่เกิดจากการท่องเที่ยวเป็นปัญหาที่ทุกเมืองท่องเที่ยวทั่วโลกต้องประสบ การแก้ไขจัดการปัญหาต่าง ๆ นั้น ต่างก็มีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ เช่น ปัญหาทรัพยากรทางธรรมชาติเสื่อมโทรม อาทิ แหล่งน้ำดื่มสะอาดถูกทำลาย ป่าไม้ถูกทำลาย ปัญหาขยะ น้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว หรือปัญหาทรัพยากรทางวัฒนธรรมถูกบิดเบือน เช่น เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น ประเพณีและวัฒนธรรมถูกทำให้กลายเป็นสินค้ามากขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไป มีการย้ายถิ่นเข้ามาในชุมชนมากขึ้น หรือมีเพียงคนบางกลุ่มเท่านั้นที่ได้รับ โอกาสและผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว (วิภาดา ศุภรัฐปรีชา, 2553) และหากพิจารณาจากที่กรมการท่องเที่ยวได้ระบุความจำเป็นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ พ.ศ. 2560-2564 ขึ้น โดยมีวิสัยทัศน์ระบุว่า “มุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพที่เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน บนพื้นฐานความเป็น

ไทยตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” จึงนับได้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควร กำหนดทิศทางที่ชัดเจน คำเนิ่งถึงการจัดการแบบองค์รวมและการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ภาคีเครือข่าย เพื่อตั้ง รับต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก (กรมการท่องเที่ยว, 2560)

แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวมาเยือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและสร้างประสบการณ์ันทนาการในรูปแบบ ที่ใกล้ชิดธรรมชาติและอาจเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้เข้าไปด้วย (กรมการท่องเที่ยว, 2557) พื้นที่ บริเวณชายหาดสามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น ว่ายน้ำ เล่นกระดานโต้คลื่น ตกปลา เดินเล่น หรือ เพลิดเพลินกับบรรยากาศ (Pascoe, 2019) ชายหาดนับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่และเกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติ มีสภาพและการเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลา มีระบบความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในตัวเองด้วย ปัจจัยต่าง ๆ กัน และองค์ประกอบที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจค่อยเป็นค่อยไปหรืออาจรวดเร็วมากจนเห็น ได้ชัดเจนแล้วแต่กรณีไป ซึ่งผลจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์อาจทำให้เกิดการสูญสลายของแหล่ง ธรรมชาตินั้นได้ถ้าปราศจากความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรนั้น (กรมการท่องเที่ยว, 2557)

ชายหาดบางแสน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีชื่อเสียงด้านความเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ชาวไทย จากสถิติผู้เยี่ยมชมเยือนในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา คือ ปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน 1,201,883 คน มาถึงปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนเพิ่มขึ้นเป็น 2,870,054 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2563) จากสถิติดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความนิยมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังชายหาดบางแสน เป็นที่น่าสนใจว่า ชายหาดบางแสนในปัจจุบันมีศักยภาพมากน้อยเพียงใดตามองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว สามารถ รองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ รวมถึงการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนเป็น อย่างไร มีการให้ความสำคัญกับการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนหรือไม่ และการจัดการ การท่องเที่ยวนั้นส่งผลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนอย่างไร ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะ ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน ศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาด บางแสน และอิทธิพลของการจัดการการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อนำผล การศึกษาที่ได้ไปพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มี แนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการกลับมาเที่ยวซ้ำ และทำ ให้ชายหาดบางแสนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

สมมติฐานการวิจัย

การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนมีอิทธิพลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน

ทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยได้สรุปการใช้แนวคิดและทฤษฎีในงานวิจัย ดังนี้

แนวคิดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (5A's) ของ Dickman's (1996) ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) คือ สิ่งดึงดูดใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมเอ็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน เป็นต้น 2) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) คือ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมนั้น เช่น เล่นน้ำ พายเรือ จักรยาน เป็นต้น 3) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) คือ การคมนาคมและการบริการขนส่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนที่มีเส้นทางเชื่อมโยงถึงกัน บริการขนส่งสาธารณะ เป็นต้น 4) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities) คือ สิ่งที่มีให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำ ที่จอดรถ เป็นต้น และ 5) บริการที่พักแรม (Accommodation) คือ สถานที่พักค้างคืนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่แก่นักท่องเที่ยว มีหลากหลายประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ เป็นต้น

แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจมีหลักเกณฑ์เพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการรวมเอาวิสัยทัศน์ที่ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้าไปบูรณาการกับนโยบายและการปฏิบัติการของพื้นที่ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีความร่วมมือของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพิ่ม โอกาสการจ้างงานที่มีคุณภาพ มีการกระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียมกัน ใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดคำนึงถึงความต้องการของคนรุ่นต่อไป ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการวางแผนระยะยาวในการดำเนินงาน ความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ความสอดคล้องกันระหว่างแผนการท่องเที่ยวและแผนพัฒนาต่าง ๆ ความร่วมมือระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับผู้ปฏิบัติ การประสานงานความร่วมมือระหว่างแหล่งท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ

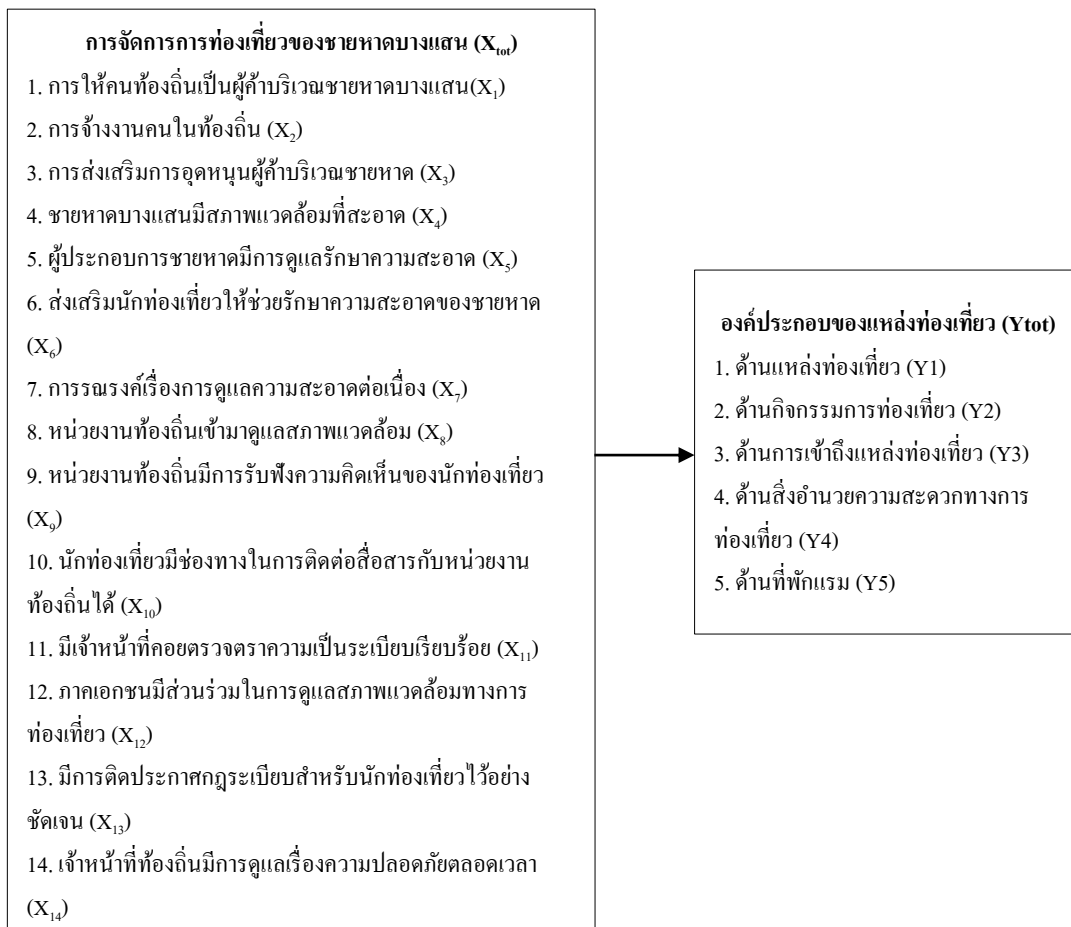
การประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว การสร้างหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบ การเน้นผลประโยชน์ชุมชน คุณค่าสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรผ่านการให้การศึกษาและฝึกอบรม การเสริมสร้างลักษณะเด่น อัตลักษณ์ของชุมชนและพื้นที่ การคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของทรัพยากร การดำรงรักษาทรัพยากรมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และการทำการตลาดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรมีการดำเนินการตามหลักการดังกล่าวและใช้เป็นเป้าหมายในการวางแผนดำเนินการ (ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย, 2549) ในงานวิจัยนี้ ใช้หลักเกณฑ์การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของ The Global Sustainable Tourism Council (2013) หรือเรียกว่า เกณฑ์ GSTC โดยมีเป้าหมายหลัก 4 ประการ ได้แก่ เพื่อนำเสนอการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวอย่างมีระบบและรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มผลประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจให้กับเจ้าของชุมชนและลดผลกระทบเชิงลบ เพื่อประโยชน์สูงสุดที่ชุมชนพึงได้รับ ตลอดจนผู้มาเยือน และเพื่อประโยชน์เชิงมรดกทางวัฒนธรรมและเพื่อลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดทางสิ่งแวดล้อมและลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น โดยหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้ คาดหวังว่าจะมีการใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวโดยองค์กรด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน พบว่า มีการศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อมจากงานวิจัยของไมตรี พุทธวงษ์ (2559) ที่ศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ชายหาดบางแสน โดยนำระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลากร การจัดทำตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ และการให้ผู้แทนจากภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้มีศึกษาปัญหาขยะ จากงานวิจัยของ จิราพร ร่วมรักษ์ (2558) ศึกษาการจัดการขยะชายหาดในชายหาดบางแสน พบว่าปริมาณขยะตกค้างในวันหยุดมีมากกว่าวันธรรมดามากกว่าสองเท่า แหล่งกำเนิดขยะส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และขยะที่ลอยมากับน้ำ งานวิจัยได้เสนอแนวทางการจัดการขยะสองประเด็น คือ การจัดการเชิงพื้นที่ โดยจัดระดับการดูแลรักษาความสะอาดในแต่ละโซน และการจัดการเชิงนโยบาย โดยการตั้งกฎระเบียบที่เคร่งครัด ส่งเสริมการรณรงค์ การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมมาตรการแรงจูงใจสำหรับการลดปริมาณขยะตกค้าง และงานวิจัยของ นवलพรรณ คณานุรักษ์ (2555) ศึกษาถึงประเภทและแหล่งที่มาของขยะทะเลตามฤดูกาลบริเวณหาดบางแสน พบว่า ปริมาณขยะทะเลในแต่ละเดือนมีความแตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่เกิดขึ้นบนชายหาดในช่วงเวลานั้น ๆ ปริมาณขยะทะเลต่อพื้นที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ความเร็ว ทิศทางลม และการไหลเวียนของกระแสน้ำ ซึ่งแหล่งที่มาของขยะมากกว่าครึ่งที่พบมาจากนักท่องเที่ยวและกิจกรรมบนชายหาด ซึ่งงานวิจัยได้เสนอแนะด้านการจัดการไว้ว่า ควรมีการสร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยวและ

ประชาชนทั่วไป โดยการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะที่จะทิ้งลงสู่ทะเล การเปลี่ยนประเภทของภาชนะใส่อาหารที่ขายอยู่ตามชายหาดให้เป็นแบบสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ และการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ จากงานวิจัยของ มนัส เล่งเจ๊ะ (2553) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาด บางแสนต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม พบว่า ผู้ค้าขายให้ความสำคัญในการเข้าร่วมเสนอปัญหา เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำจัดขยะเพื่อลดมลภาวะบริเวณชายหาด และระบุว่าผู้ค้าขายต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมประชุม วางแผนดำเนินการ โดยการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ การประเมินผล การร่วมดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และการร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องหลักเกณฑ์การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของ The Global Sustainable Tourism Council (GSTC) มาปรับใช้เป็นประเด็นในการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน และแนวคิดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวของ Dickman's (1996) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี โดยสถิตินักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมชายหาดบางแสนในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 2,870,054 คน (กรมการท่องเที่ยว, 2563)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาร์โวยามาเน่ จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชายหาดบางแสน จำนวน 2,870,054 คน คำนวณแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชายหาดบางแสนในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน

ตอนที่ 3 การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่าของลิเคิร์ต 5 ระดับ ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน และการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ใช้สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์อิทธิพลของการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 254 คน (ร้อยละ 63.50) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 146 คน (ร้อยละ 36.50) ส่วนใหญ่มีอายุ 18-25 ปี จำนวน 200 คน (ร้อยละ 50.00) รองลงมามีอายุ 36-45 ปี จำนวน 92 คน (ร้อยละ 23.00) และอายุ 26-35 ปี จำนวน 85 คน (ร้อยละ 21.25) อาชีพหลักส่วนใหญ่คือ นักศึกษา จำนวน 153 คน (ร้อยละ 38.25) รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 101 คน (ร้อยละ 25.25) และประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 43 คน (ร้อยละ 10.75) ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่คือ ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 200 คน (ร้อยละ 50.00) รองลงมา 15,000-30,000 บาท จำนวน 118 คน (ร้อยละ 29.50) และ สูงกว่า 30,000 บาท จำนวน 82 คน (ร้อยละ 20.50)

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชายหาดบางแสนที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)	3.76	0.76	มาก	4
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities)	3.86	0.79	มาก	2
ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)	3.93	0.74	มาก	1
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities)	3.60	0.80	มาก	5
ด้านที่พักแรม (Accommodation)	3.84	0.73	มาก	3
รวม	3.80	0.67	มาก	

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 (S.D. = 0.67) หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 (S.D. = 0.74) รองลงมาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 (S.D. = 0.79) ด้านที่พักแรม (Accommodation) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 (S.D. = 0.73) ด้านแหล่งท่องเที่ยว

CHAPTER 6

(Attraction) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 (S.D. = 0.76) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Amenities) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 (S.D. = 0.80)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
การให้คนท้องถิ่นเป็นผู้ค้าบริเวณชายหาดบางแสน	3.86	0.86	มาก	5
การจ้างงานคนในท้องถิ่น	3.78	0.83	มาก	7
การส่งเสริมการอุดหนุนผู้ค้าบริเวณชายหาด	3.95	0.79	มาก	2
ชายหาดบางแสนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด	3.68	0.92	มาก	13
ผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาด	3.73	0.88	มาก	12
ส่งเสริมนักท่องเที่ยวช่วยรักษาความสะอาดของชายหาด	4.13	0.77	มาก	1
การรณรงค์เรื่องการดูแลความสะอาดต่อเนื่อง	3.93	0.85	มาก	3
หน่วยงานท้องถิ่นเข้ามาดูแลสภาพแวดล้อม	3.83	0.85	มาก	6
หน่วยงานท้องถิ่นมีการรับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	3.75	0.85	มาก	9
นักท่องเที่ยวมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานท้องถิ่นได้	3.73	0.87	มาก	11
มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.66	0.91	มาก	14
ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการดูแลสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวของชายหาด	3.73	0.85	มาก	10
มีการติดประกาศกฎระเบียบสำหรับนักท่องเที่ยวไว้อย่างชัดเจน	3.86	0.82	มาก	4
เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีการดูแลเรื่องความปลอดภัยตลอดเวลา	3.76	0.88	มาก	8
รวม	3.81	0.68	มาก	

สมรศรี คำตรง ชมพูนุช จิตติถาวร สุวาริ นามวงศ์ และวรัชต์ มัชฌมบุรุษ

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 (S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ประเด็นการส่งเสริมนักท่องเที่ยวช่วยรักษาความสะอาดของชายหาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 (S.D. = 0.77) ประเด็นต่อมาคือ การส่งเสริมการอุดหนุนผู้ค้าบริเวณชายหาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 (S.D. = 0.79) ต่อมาประเด็นของการเห็นว่ามีกิจกรรมรณรงค์เรื่องการดูแลความสะอาดต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 (S.D. = 0.85) ส่วนประเด็นที่มีความคิดเห็นใน 3 ลำดับท้าย ได้แก่ ผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 (S.D. = 0.88) การเห็นว่าชายหาดบางแสนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 (S.D. = 0.92) การเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 (S.D. = 0.91)

ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ห้อิทธิพลของการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนที่มีต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้สมการการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พิจารณาตามเนื้อหาที่เข้าสมการตามลำดับความสำคัญ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการถดถอยพหุคูณของการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนที่ส่งผลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน ในภาพรวม (Y_{10})

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	Sig.
Regression	119.192	14	8.514	0.000*
Residual	61.347	385	0.159	
Total	180.539	399		
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)			0.813	
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)			0.660	
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)			0.648	
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)			0.399	
ตัวแปรคุณภาพชีวิตการทำงานที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปรที่เข้าสมการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	β	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	0.910	0.128		7.093	0.000
การจ้างงานคนในท้องถิ่น (X_2)	0.133	0.037	0.165	3.559	0.000
ผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาด (X_5)	0.130	0.044	0.171	2.931	0.004
นักท่องเที่ยวมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานท้องถิ่นได้ (X_{10})	0.120	0.044	0.156	2.749	0.006

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนส่งผลต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนในภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงลำดับตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด 3 ตัวแปร คือ มีการจ้างงานคนในท้องถิ่น (X_2) ผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาด (X_5) นักท่องเที่ยวมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานท้องถิ่น (X_{10}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ 0.813 มีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.660 ในลักษณะนี้หมายความว่า การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน 3 ตัวแปรที่มีผลสูงสุด คือ มีการจ้างงานคนในท้องถิ่น (X_2) ผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาด (X_5) นักท่องเที่ยวมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานท้องถิ่น (X_{10}) ส่งผลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนในภาพรวมโดยภาพรวมได้ร้อยละ 66.00 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{tot} = 0.910 + 0.133X_2 + 0.130X_5 + 0.120X_{10}$$

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะมีดังนี้ นักท่องเที่ยวขอเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้เป็น การควบคุมราคาอาหารให้เหมาะสม การดูแลรักษาความปลอดภัยและป้องกันเหตุอาชญากรรม การดูแลรักษาเรื่องความสะอาดและลดจำนวนขยะ การจัดระเบียบพื้นที่ชายหาดให้มีพื้นที่โล่งมากขึ้น การจัดให้มีพื้นที่จอดรถให้เพียงพอโดยเฉพาะในวันหยุดและแก้ปัญหาการจอดรถริมชายหาดที่

ร้านค้าจะชักชวนให้ผู้ที่มาจอดเลือกร้านตนเอง การจัดให้มีสื่อแนะนำร้านอาหารในพื้นที่ชายหาดบางแสน ปัญหาที่พบบางแห่งราคาแพงแต่คุณภาพยังไม่ได้มาตรฐาน ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสุขอนามัยด้านกลิ่น เพิ่มเติมความเข้มงวดเรื่องการเฝ้าระวังโรคระบาด การจัดการมลพิษทางเสียงที่เกิดจากรถจักรยานยนต์ และควรเพิ่มจำนวนห้องน้ำให้มากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาได้แก่ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รวีวรรณ โปรรุ่งโรจน์ (2558) ที่ระบุว่าแหล่งท่องเที่ยวควรมีปัจจัยในเรื่องความง่ายในการเข้าถึงจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะประเภทต่าง ๆ ซึ่งเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร ธุรกิจบริการทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีความหลากหลาย และในด้านของกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกทำได้ตามความสนใจ ปัจจัยเหล่านี้จะสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ปัจจัยเรื่องการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา แสงพงศ์ (2560) ที่ระบุว่าความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี มีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวมองในด้านของการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวควรจะต้องมีความสะดวกเป็นสำคัญ โดยพื้นที่ชายหาดบางแสนเองก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวก มีเส้นทางเข้าถึงได้หลายเส้นทาง ร้านอาหารที่มีให้บริการก็มีจำนวนมากเพียงพอกับปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา ส่วนด้านกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ชายหาดบางแสนอาจจะไม่ได้มีกิจกรรมที่หลากหลายมาก แต่ก็เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการมานั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ พากรอบครัวบุตรหลานมาเล่นน้ำ และชมวิวทิวทัศน์

2. การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย ประเด็นที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ นักท่องเที่ยวมีส่วนช่วยรักษาความสะอาด มีการอุดหนุนผู้ประกอบการที่ค้าขายริมชายหาด และนักท่องเที่ยวเห็นว่าหน่วยงานที่ดูแลพื้นที่ชายหาดบางแสนมีการรณรงค์เรื่องการดูแลความสะอาด โดยการรณรงค์เรื่องการดูแลรักษาความสะอาดของชายหาดบางแสนเป็นภาระกิจสำคัญของหน่วยงานบริหารราชการท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลเมืองแสนสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชายหาดบางแสน รวมถึงการออกกฎระเบียบสำหรับ

นักท่องเที่ยว ในเรื่องของการรักษาความสะอาด การไม่สูบบุหรี่ในพื้นที่ชายหาด การกำหนดพื้นที่ในการค้าขายของผู้ประกอบการริมชายหาด ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ พานิชพัฒนกุล และรัตพงษ์ สอนสุภาพ (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้นำกับทุนทางสังคมในการพัฒนาชายหาดบางแสน พบว่า ผู้นำของเทศบาลเมืองแสนสุขมีการใช้อำนาจตามหน้าที่ออกคำสั่งตามกฎหมายในการพัฒนาชายหาด มีแนวคิดของผู้นำในการอนุรักษ์ทุนทางสังคมโดยมีการจัด ระเบียบผู้ประกอบการบริเวณชายหาดบางแสนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และมีมาตรการลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ประชาสัมพันธ์ให้มีการร่วมมือกันรักษาความสะอาดตลอดเวลา และสุดท้ายแนวคิดการใช้ประโยชน์จากทุนทางสังคมในเรื่องของการสร้างจิตสำนึกแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยวให้ร่วมกันดูแลรักษาชายหาดบางแสนให้มีความสะอาดและสวยงาม

3. การจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสนมีอิทธิพลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน ตัวพยากรณ์ในภาพรวมที่พบมากที่สุด คือ มีการจ้างงานคนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาด และนักท่องเที่ยวมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานท้องถิ่น ได้โดยภาพรวมเหตุที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะการจ้างงานคนในท้องถิ่นจะช่วยให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น โดยสะท้อนออกมาในรูปแบบของรายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวซึ่งมีอิทธิพลต่อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในแง่ที่ว่าคนในท้องถิ่นก็จะมีความรักความหวงแหนในบ้านของตนทำให้มีความตั้งใจทำงานและสอดคล้องดูแลพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวไปในตัว สอดคล้องกับ เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552) ที่ให้แนวคิดเรื่องหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวจะต้องรวมถึงโอกาสในการจ้างงานที่มีคุณภาพ การจัดการที่ดีและเหมาะสมกับคนในพื้นที่ควรเป็นส่วนหนึ่งของภาพรวมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย ในส่วนของการที่ผู้ประกอบการชายหาดมีการดูแลรักษาความสะอาดจะส่งผลกระทบต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรช่วยกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับ ดวงรัตน์ โกยกิจเจริญ (2562) ที่ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ด้านความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวศาสนสถานส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยวมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ อารีรัตน์ วัชรโยธินกุล (2560) ที่ศึกษาความคาดหวังและมิตินิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ส่งผลกระทบต่อกรกลับมาเยือนซ้ำเกาะล้านจังหวัดชลบุรี พบว่า ชายหาดรอบเกาะมีความสะอาดเรียบร้อยส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวเกาะล้าน และในส่วนของการที่นักท่องเที่ยวมีช่องทางติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานท้องถิ่นได้นั้น นับเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน สะท้อนให้เห็นว่ามีการบริหารจัดการที่ดี ให้มีความสำคัญกับการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ใจกลางชายหาดบางแสน และการมีป้ายประกาศช่องทางติดต่อกับหน่วยงานเทศบาลติดตั้งไว้ตลอดแนวของชายหาด แสดงให้เห็นว่ามีช่องทางไว้ให้นักท่องเที่ยวติดต่อสื่อสารได้หลากหลาย โดยนักท่องเที่ยวมักติดต่อเพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือขอ

สมรศรี คำตรง ชมพูนุช จิตติถาวร สุวารี นามวงศ์ และวรัชต์ มัชยมนุรุษ

ความช่วยเหลือกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน สอดคล้องกับ ราชศรี สวอินทร์ (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา พบว่าการประชาสัมพันธ์ที่มีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่ชัดเจนส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในระดับมาก ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลเมืองแสนสุขควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยวในการทำหน้าที่ด้านการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน โดยเฉพาะ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ โดยมีการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน โครงการ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. เทศบาลแสนสุขควรวางแผนการพัฒนาชายหาดบางแสนให้มุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดที่มีความยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. เทศบาลแสนสุขควรวางแผนการพัฒนารองรับประกอบของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนเพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยว

2. ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งคณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อทำหน้าที่ในการจัดการการท่องเที่ยวของชายหาดบางแสน โดยเฉพาะ

3. ควรมีการศึกษาวิธีการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับบริบทของชายหาดบางแสน

4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในวันธรรมดาและวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

รายการอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2557). คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กรมการท่องเที่ยว. (2560). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: พัดดับลิว ปรีนติ้ง.
- กรมการท่องเที่ยว. (2563). สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2562 (จำแนกตามภูมิภาคและจังหวัด). วันที่ค้นข้อมูล 27 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=618
- เกียรติศักดิ์ ฟานิชพัฒนกุล และรัตพงษ์ สอนสุภาพ (2562). ผู้นำกับทุนทางสังคมในการพัฒนาชายหาดบางแสน. วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์, 5(2), 13-23.
- จิราพร ร่วมรักษ์. (2558). การจัดการขยะชายหาดในเมืองท่องเที่ยว กรณีศึกษา: ชายหาดบางแสน เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงรัตน์ โกยกิจเจริญ. (2562). พฤติกรรมการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต. วารสารปัญญา, 26(1), 76-85.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- นवलพรรณ คณานุรักษ์. (2555). ประเภทและแหล่งที่มาของขยะทะเลตามฤดูกาลบริเวณหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มนัส เล่งเจ๊ะ. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ค้าขายบริเวณชายหาดบางแสนต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไมตรี พุทธวงษ์. (2559). แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รวีวรรณ โปรงรุ่งโรจน์. (2558). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ราศรี สวอินทร์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา. งานวิจัยทุนอุดหนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิภาดา ศุภรัฐปรีชา. (2553). ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนวัดเกตเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมรศรี คำตรง ชมพูนุช จิตติถาวร สุวาริ นามวงศ์ และวาริษฐ์ มัชยมนุรุษ

ศูนย์เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาความยากจนแห่งเอเชีย. (2549). *แนวทางการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2557). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุริยา แสงพงศ์. (2560). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*, 6(2), 99-133.

อารีรัตน์ วัชร โยธินกุล. (2560). *ความคาดหวังและมิตินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ส่งผลต่อการกลับมาเยือนซ้ำเกาะล้านจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

Dickman, S. (1996). *Tourism: An Introductory Text* (2nd ed.). Australia: Hodder Education.

Global Sustainable Tourism Council (GSTC). (2013). *Global Sustainable Tourism Council Criteria Suggested Performance Indicators for Destinations*. Retrieved December 13, 2020, from <http://www.gstcouncil.org/>

Pascoe, S. (2019). Recreational beach use values with multiple activities. *Ecological Economics*, 160, 137-144.